

SPRAWOZDANIE

KOMISJI KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I ŚRODKÓW PRZEKAZU

**o poselskim projekcie uchwały w sprawie
ustanowienia roku 2026 Rokiem Józefa
Czapskiego (druk nr 1001)**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 33a ust. 2 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierował w dniu 4 lutego 2025 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 20 maja 2025 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m podjąć raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 20 maja 2025 r.

Sprawozdawca

(-) Urszula Augustyn

Przewodniczący Komisji

(-) Piotr Adamowicz

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2025 r.

w sprawie ustanowienia roku 2026 Rokiem Józefa Czapskiego

W 2026 roku przypada 130. rocznica urodzin Józefa Czapskiego, niezwykłego artysty, a zarazem wielkiego Polaka i Europejczyka. Czapski dał świadectwo zarówno okrucieństw, jak i piękna oraz pragnienia prawdy w XX wieku.

Józef Czapski, żyjący w latach 1896–1993, był wybitnym malarzem, jednym z czołowych przedstawicieli środowiska kapistów, które odegrało kluczową rolę w polskiej sztuce dwudziestolecia międzywojennego. Był także znakomitym pisarzem, autorem głębokich esejów o sztuce i literaturze oraz unikalnych dzienników obejmujących około trzystu zeszytów. Jako uczestnik wojny polsko-bolszewickiej został odznaczony Orderem Virtuti Militari. We wrześniu 1939 roku trafił do niewoli sowieckiej. Był świadkiem zbrodni katyńskiej, a po zwolnieniu w 1941 roku – oficerem armii gen. Władysława Andersa. W swojej książce „Na nieludzkiej ziemi” przedstawił wstrząsający obraz Związku Sowieckiego w czasie II wojny światowej. Po wojnie, jako emigrant, współtworzył z Jerzym Giedroyciem paryską „Kulturę”.

Czapski był jednym z prekursorów pojednania polsko-ukraińskiego i idei zjednoczonej Europy. Już w latach 50. XX wieku próbował przekonywać moźnych tego świata do budowy porozumienia między narodami. Był arystokratą o najszczerzych demokratycznych przekonaniach. Czapski, urodzony w Pradze i wychowany pod Mińskiem, czuł się równie dobrze w Warszawie jak i w Paryżu – łączył głębokie poczucie europejskości z polskim patriotyzmem.

W komunistycznej Polsce był uznawany za wroga, dlatego został objęty zakazem publikacji. Jego twórczość była dostępna dzięki wydawnictwom podziemnym, a później powracała za sprawą licznych publikacji i wystaw. Postać Józefa Czapskiego zasługuje na poznanie przez jak najszerze grona i może stanowić inspirację dla współczesnych, zwłaszcza młodych Polaków w ich drodze do polskości – tym samym europejskości.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, przekonany o wyjątkowym znaczeniu dorobku Józefa Czapskiego oraz wykonanej przez niego pracy, ustanawia rok 2026 Rokiem Józefa Czapskiego.